Διαχείριση Συμπεριφοράς

Ηλιοπούλου Μάρθα, misparth@hotmail.gr

Θεωρητικό υπόβαθρο Συμπεριφορά

Η συμπεριφορά είναι η κάθε πράξη ή αντίδραση ενός παιδιού που μπορεί να παρατηρηθεί αλλά και ο τρόπος εκδήλωσής της. Μέσω του τρόπου αυτού, δηλώνονται ή υπονοούνται οι στάσεις και οι διαθέσεις του παιδιού τόσο προς τον εαυτό του όσο και προς το ευρύτερο περιβάλλον του (Χρηστάκης, 2002).

Μία συμπεριφορά μπορεί να χαρακτηριστεί ως προβληματική, όταν ενοχλεί το ίδιο το παιδί ή πρόσωπα του περιβάλλοντός του προκαλώντας δυσάρεστα συναισθήματα (Καλαντζή-Azizi, 1985 στο Χρηστάκης, 2012, 154).

Συμπεριφορά και Σχολείο

Κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, παρουσιάζονται διάφορα προβλήματα συμπεριφοράς όπως είναι η ανυπακοή, η επιθετικότητα, η απειθαρχία κ.ά. Για τον λόγο αυτό, χρειάζεται η παρουσία εκπαιδευτικών με εξειδικευμένη γνώση και ικανότητα ειδικής αντιμετώπισης των καταστάσεων αυτών. Ορισμένα από τα προβλήματα που παρουσιάζονται σε μία σχολική αίθουσα και διαταράσσουν την ηρεμία της είναι τα ακόλουθα:

- Απροσεξία και αδιαφορία προς το μάθημα
- Μη ολοκλήρωση των ασκήσεων του βιβλίου
- Ανυπακοή προς τις εντολές του εκπαιδευτικού
- Μη προετοιμασία εργασιών που δόθηκαν για το σπίτι
- Ασυνέπεια ως προς τα βιβλία, τα τετράδια και γενικότερα το εκπαιδευτικό υλικό
- Διακοπή όσων μιλούν χωρίς να ζητείται ο λόγος
- Απουσία συνεργατικού κλίματος και ομαδικού πνεύματος
- Εμπλοκή σε λεκτικούς διαξιφισμούς κ.ά. (Χρηστάκης, 2012).

Λειτουργική Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

Η λειτουργική αξιολόγηση της συμπεριφοράς είναι μία διαδικασία που αναπτύσσει μία χρήσιμη κατανόηση του πώς η συμπεριφορά συνδέεται με το περιβάλλον. Οι διαδικασίες λειτουργικής αξιολόγησης περιλαμβάνουν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- επανάληψη καταγραφών συμπεριλαμβανομένης προηγούμενων παρεμβάσεων,
- αποτελέσματα,
- συνεντεύξεις με άτομα γνωστά του μαθητή, όπως οικογένεια, δασκάλους και τον ίδιο τον μαθητή,
- παρατηρήσεις για τη συμπεριφορά του μαθητή σε μία ή περισσότερες τοποθεσίες και σε ένα πλήθος στιγμών (Bambara & Knoster, 1995).

Χαρακτηριστικά Λειτουργικής Αξιολόγησης

Για να περιέχει αξιοπιστία η διαδικασία της λειτουργικής αξιολόγησης της συμπεριφοράς, τα παρακάτω συστατικά θα πρέπει να περιλαμβάνονται:

- Προσδιορισμός και περιγραφή του στόχου της συμπεριφοράς με παρατηρήσιμα και μετρήσιμα στοιχεία.
- Πότε είναι πιθανό να εμφανιστεί η συμπεριφορά;
- Πού είναι πιθανό να εμφανιστεί η συμπεριφορά;
- Με ποιον είναι πιθανό να εμφανιστεί;
- Ποιες δραστηριότητες είναι περισσότερο ή λιγότερο πιθανό να προκαλέσουν την εκδήλωση της συμπεριφοράς;
- Υπάρχουν καταστάσεις στις οποίες η συμπεριφορά δε θα εμφανιστεί ποτέ;
- Τι συμβαίνει πριν και αμέσως μετά την εκδήλωση της συμπεριφοράς;
- Τέλος, απαιτείται εξακρίβωση των περιβαλλοντικών παραγόντων που μπορούν να συνεισφέρουν στις συμπεριφορές, όπως είναι χαρακτηριστικά συνομηλίκων, οικογένειας, κοινότητες, συνθήκες του δασκάλου, περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της τάξης (Repp & Horner, 1999).

Βήματα προγράμματος παρέμβασης στη συμπεριφορά

1. Εκπαίδευση σε πηγές

Εκπαίδευση και πηγές χρειάζονται για να εξασφαλίσουν ότι το πρόγραμμα παρέμβασης που κατασκευάστηκε είναι διαθέσιμο στην ομάδα.

2. Πλάνο δράσης

Ένα πρόγραμμα δράσης για εφαρμογή αναπτύσσεται περιλαμβάνοντας ειδικά αντικείμενα/δραστηριότητες υπεύθυνα πρόσωπα και γραμμές χρόνου.

3. Εφαρμογή

Το στάδιο της εφαρμογής περιλαμβάνει ό,τι ειπώθηκε στο πλάνο δράσης (βήματα, στρατηγικές).

4. Παρακολούθηση

Η εφαρμογή του προγράμματος παρακολουθείται (π.χ. μέσω αναφορών και παρατηρήσεων) για να εξασφαλίσει ότι οι στρατηγικές χρησιμοποιούνται σταθερά απέναντι στα θέματα παρέμβασης.

5. Επικοινωνία ομάδας

Η ομάδα επικοινωνεί σταθερά (βασισμένη σε γραμμές χρόνου που καθορίζει) για να αναθεωρήσει τη μαθητική πρόοδο και για να κάνει σημαντικές προσαρμογές στο πρόγραμμα παρέμβασης της συμπεριφοράς.

6. Εκτίμηση

Η αντικειμενική πληροφόρηση συλλέγεται για να εκτιμήσει την αποτελεσματικότητα του προγράμματος παρέμβασης.

7. Τροποποίηση προγράμματος

Αυτή η πληροφορία περιλαμβάνει:

- Στοιχεία που μειώνουν το πρόβλημα της συμπεριφοράς
- Στοιχεία που αυξάνουν τις ικανότητες αντικατάστασης και τις εναλλακτικές συμπεριφορές
- Κατάκτηση διευρυμένων στόχων
- Διάρκεια της αλλαγής της συμπεριφοράς

Συμβουλές για Γονείς

Οι γονείς κατέχουν σπουδαίο ρόλο στον τρόπο διαμόρφωσης της προσωπικότητας και κατ' επέκταση της συμπεριφοράς των παιδιών. Έτσι, χρειάζεται να κινητοποιηθούν και να αξιοποιήσουν πρακτικές που συνεισφέρουν στον περιορισμό της επιθετικότητας. Μερικές συμβουλές που βοηθούν στην άμβλυνση λανθασμένων συμπεριφορών είναι οι εξής:

- Δημιουργία ενός καθημερινού προγράμματος
- Τήρηση υποσχέσεων, κανόνων και ορίων
- Σωστή οργάνωση χρόνου και καθηκόντων
- Συνεχής επιβράβευση
- Έμφαση στις δυνατότητες των παιδιών
- Συναισθηματική επικοινωνία

Καταλήγοντας, η αλλαγή στη συμπεριφορά ξεκινά από τους ενήλικες. Τα παιδιά με τη σειρά τους μιμούνται τη συμπεριφορά αυτή αν επαναλαμβάνεται και είναι σταθερή. Για τον λόγο αυτό, τόσο οι γονείς όσο και το ευρύτερο περιβάλλον του παιδιού απαιτείται να δείχνει κατανόηση απέναντι στις πράξεις των παιδιών και επιθυμία για αναθεώρηση τυχόν λανθασμένων συμπεριφορών (Κοσμόπουλος, 2019 ·Σιδέρης, 2013).

Μεθοδολογία Έρευνας

Αρχική αξιολόγηση για την ενημέρωση του φακέλου του μαθητή και των γονέων αντίστοιχα μέσω ερωτηματολογίων δια-προσωπικής και ενδο-προσωπικής προσαρμογής παιδιών και εφήβων (ΕΔΕΠΠΕ).

Ο σχεδιασμός του παρόντος υλικού εστίασε στη μεθοδολογία υποστήριξης για την οριοθέτηση συμπεριφοράς αξιοποιώντας οπτικό υλικό και σχετικές δραστηριότητες. Ειδικότερα, το πρώτο μέρος περιελάμβανε σωστές και λανθασμένες συμπεριφορές στο σχολείο και στο σπίτι. Ταυτόχρονα, επισημάνθηκαν κανόνες που χρειάζεται να ακολουθούνται τόσο στο σχολείο όσο και στο σπίτι. Ύστερα, ακολούθησαν τεχνικές ηρεμίας για τη διαχείριση του θυμού των παιδιών. Αναλύθηκε ένας οδηγός γνωριμίας με το σώμα, τον προσωπικό χώρο και κανόνες υγιεινής. Στην επόμενη ενότητα περιλαμβανόταν πρόγραμμα λειτουργικής αξιολόγησης της συμπεριφοράς, ο τρόπος καταγραφής της και πίνακας ενισχυτών και τέλος αντίστοιχο βοηθητικό υλικό.

Η μέθοδος ανάπτυξης των δεξιοτήτων περιελάμβανε μία σειρά από δραστηριότητες με οπτικό υλικό. Επίσης, δίνονταν ερωτηματολόγια συμπλήρωσης από τους μαθητές σχετικά με καταστάσεις που τους δημιουργούν θυμό, κάρτες ηρεμίας καθώς και ορισμένα σενάρια προβλημάτων που ενδεχομένως θα προκαλούσαν θυμό έτσι ώστε να φανεί ο τρόπος ανταπόκρισής τους σε αυτές.

Ακολούθησε επαναξιολόγηση ύστερα από τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν με τη μορφή ερωτηματολογίου σε δέκα (10) εκπαιδευτικούς και ειδικούς θεραπευτές (ποσοτική έρευνα). Η επαναξιολόγηση έγινε χρησιμοποιώντας κοινωνικές ιστορίες έτσι ώστε οι μαθητές να βελτιωθούν ως προς την οριοθέτηση της συμπεριφοράς τους και να ενισχύσουν τις κοινωνικές τους δεξιότητες.

Σκοπός - Στόχοι

Σκοπός

- Σκοπός του παρόντος υποστηρικτικού υλικού παρέμβασης ήταν η οριοθέτηση της συμπεριφοράς των μαθητών και η ενίσχυση των κοινωνικών τους δεξιοτήτων.

Στόχοι

- Οι στόχοι που τέθηκαν αφορούσαν την καλύτερη αναγνώριση λανθασμένων και σωστών συμπεριφορών και τη διαχείρισή τους. Έτσι, επικεντρώθηκαν στα ακόλουθα:
- Οριοθέτηση συμπεριφοράς
- Ενίσχυση κοινωνικών δεξιοτήτων
- Καλλιέργεια κριτικής ικανότητας
- Μεγαλύτερη ευκολία στη διαχείριση συναισθημάτων

Δομή - Περιεχόμενο Υλικού

Δομή

- Το υποστηρικτικό υλικό μελέτης διαμορφώθηκε με την αξιοποίηση κατάλληλων στρατηγικών, έτσι ώστε να βελτιωθούν τα επίπεδα κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών. Έτσι, οι ενότητες αφορούσαν μεγάλο εύρος περιπτώσεων με τις οποίες θα μπορούσαν να έρθουν σε επαφή τα παιδιά στην καθημερινότητά τους. Με τον τρόπο αυτό, οι μαθητές οργανώνονταν κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας και εμπλέκονταν ενεργητικά στη μαθησιακή διαδικασία.

Περιεχόμενο

- Η μεθοδολογία του υλικού βασίστηκε στη διδασκαλία οριοθέτησης συμπεριφοράς και ήταν χωρισμένο στις ακόλουθες ενότητες:
- Λανθασμένες συμπεριφορές στο σχολείο
- Σωστές συμπεριφορές στο σχολείο – κανόνες
- Κάρτες διαχείρισης τάξης
- Σωστές συμπεριφορές στο σπίτι – κανόνες
- Πίνακας συμπεριφορών σε σχολείο και σπίτι
- Διαχείριση θυμού
- Γνωριμία με το σώμα και προσωπικός χώρος
- Πρόγραμμα λειτουργικής αξιολόγησης συμπεριφοράς
- Βοηθητικό υλικό

Εκπαιδευτικές Μέθοδοι και Εκπαιδευτικές Τεχνικές

Εκπαιδευτικές Μέθοδοι

- Διαφοροποιημένη διδασκαλία
- Άμεση διδασκαλία
- Πολυαισθητηριακή διδασκαλία

Εκπαιδευτικές Τεχνικές

- Τεχνική βημάτων
- Κατηγοριοποίηση με παραδείγματα
- Ερωτηματολόγια και σενάρια με πιθανά προβλήματα

Στοιχεία Εφαρμογής

Ομάδα στόχου	Διαγνώσεις παιδιών	Συχνότητα εφαρμογής	Περιγραφή εφαρμογής
2 μαθητές σχολικής ηλικίας και 2 μαθητές εφηβικής ηλικίας (8-12 ετών)	Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος/ Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας/ Προβλήματα Συμπεριφοράς - Διάγνωση από κρατικούς φορείς	1-2 φορές την εβδομάδα για 3 μήνες, τη χρονική περίοδο 2021-2022 σε δομή ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης	1. Ατομική εργασία μαθητών για 45’ με βάση το ατομικό τους προφίλ. 2. Παρουσίαση θεωρίας έτσι ώστε να γίνουν σαφείς οι διδακτικοί στόχοι. 3. Αξιοποίηση πολυαισθητηριακής διδασκαλίας για την ενίσχυση των αισθητηριακών ερεθισμάτων. 4. Υλοποίηση μαθησιακών δραστηριοτήτων με διαβαθμισμένη δυσκολία. 5. Αυτόνομη εργασία 6. Αυτο-αξιολόγηση - Ανατροφοδότηση

Καταγραφή Εφαρμογής

Είχε δοθεί έντυπο παρατήρησης έτσι ώστε να φανεί η αποτελεσματικότητα χρήσης του συγκεκριμένου υλικού καθώς και οι δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή αν υπήρξαν δραστηριότητες που δυσκόλεψαν περισσότερο τους μαθητές, προκειμένου να παρατηρηθεί αν χρειαζόταν κάποια αλλαγή η μαθησιακή διαδικασία. Η καταγραφή της εφαρμογής, όπως φαίνεται στον πίνακα 1, έδινε τη δυνατότητα κατανόησης των γνώσεων που αποκτήθηκαν και των αδυναμιών που προέκυψαν.

Πίνακας 1. Καταγραφή εφαρμογής

Ημερομηνία:		
Τομείς Μάθησης	Δεξιότητες-Ικανότητες	Πρόοδος
Σήμερα μου άρεσε:		
Σήμερα έμαθα:		
Θα προσπαθήσω να:		

Μοντελοποίηση

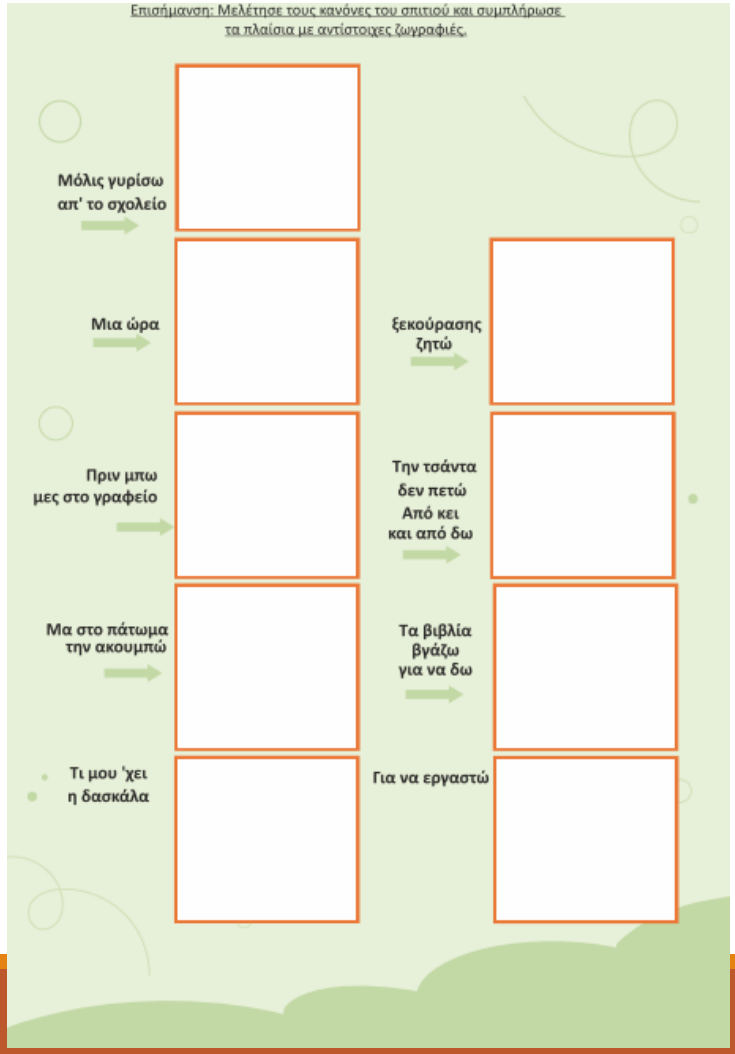

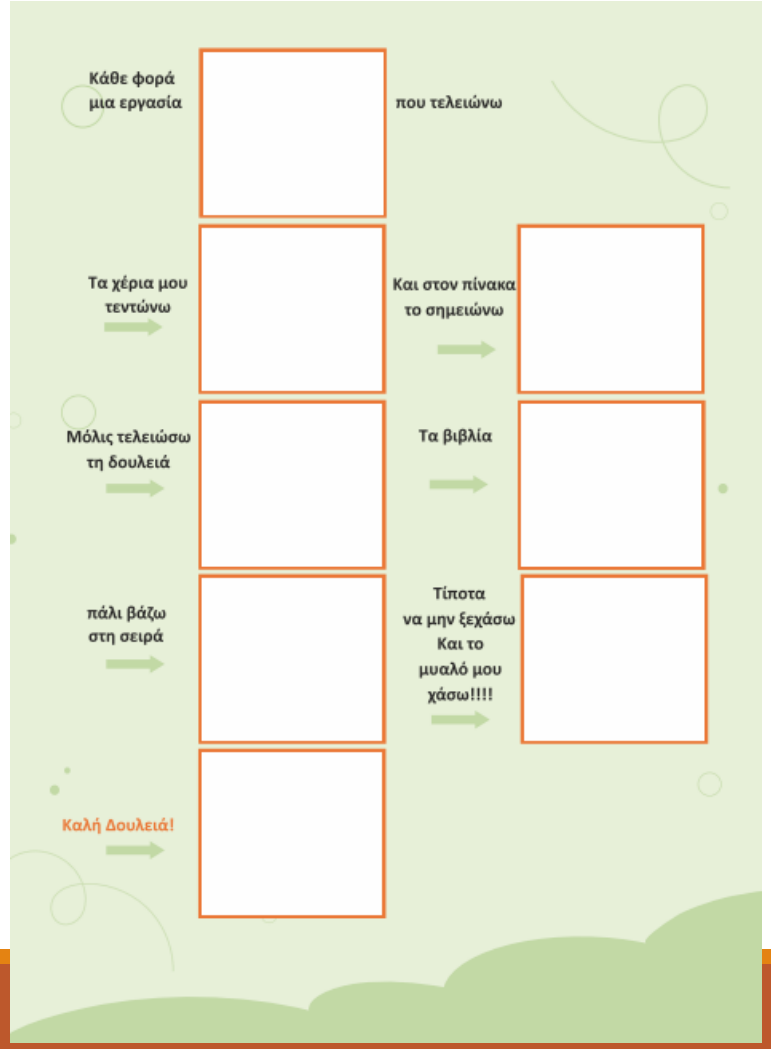

Κανόνες για το σχολείο

Μοντελοποίηση

Στο θρανίο κάθομαι ωραία

να δουλέψω

να γράψω τις ασκήσεις μου

να διαβάσω λέξεις, προτασούλες και κειμενάκια!

μπράβο για να ακούσω!!!

Επισήμανση: Μελέτησε τους κανόνες του σχολείου και συμπλήρωσε τα πλαίσια με αντίστοιχες ζωγραφιές.

Στο θρανίο κάθομαι ωραία να δουλέψω	
Τις ασκήσεις μου να γράψω	
Να διαβάσω λέξεις, προτασούλες κα κειμενάκια!	
Μπράβο για να ακούσω!	

Τεχνική Βημάτων για τη διαχείριση θυμού

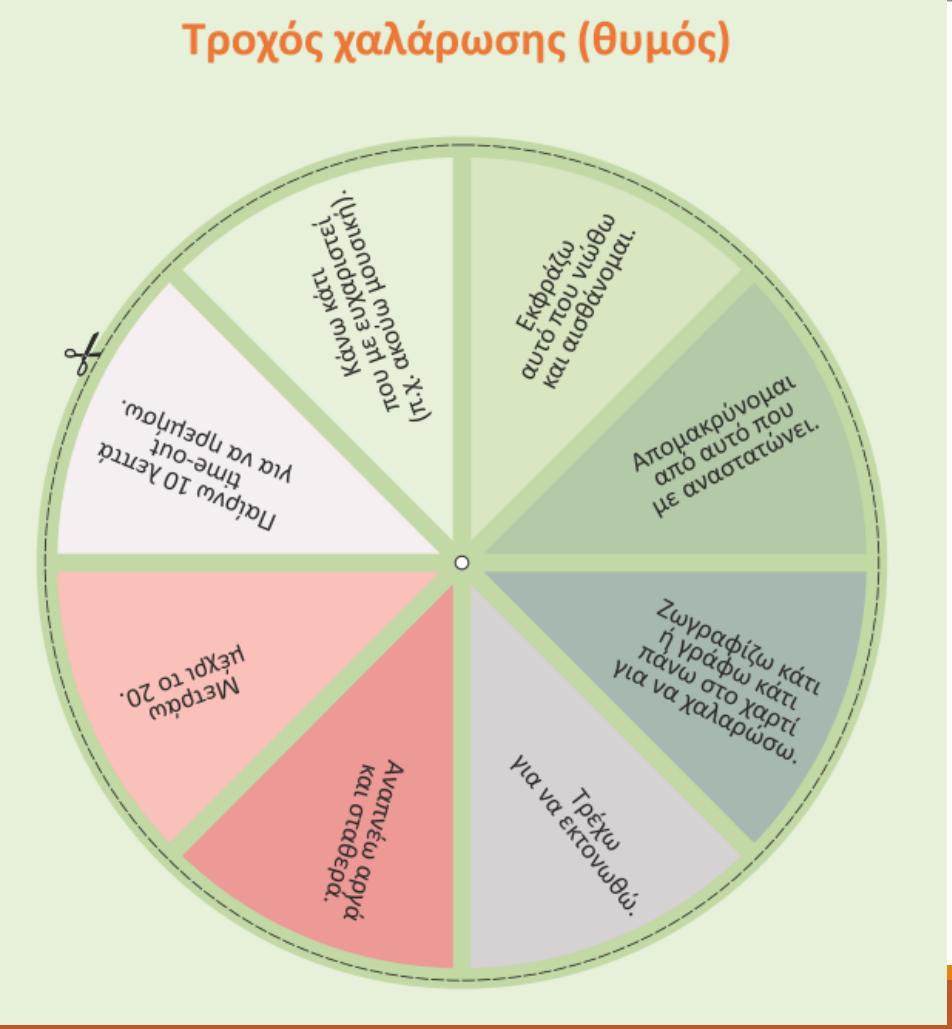

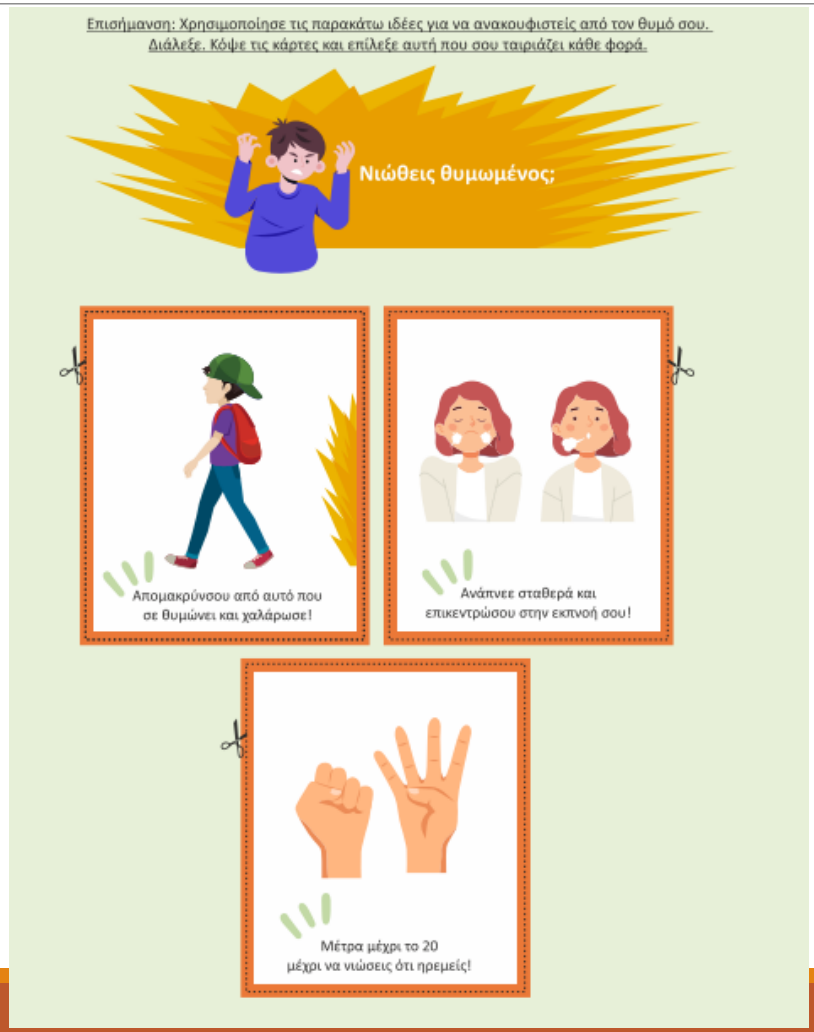

Κατηγοριοποίηση συμπεριφορών

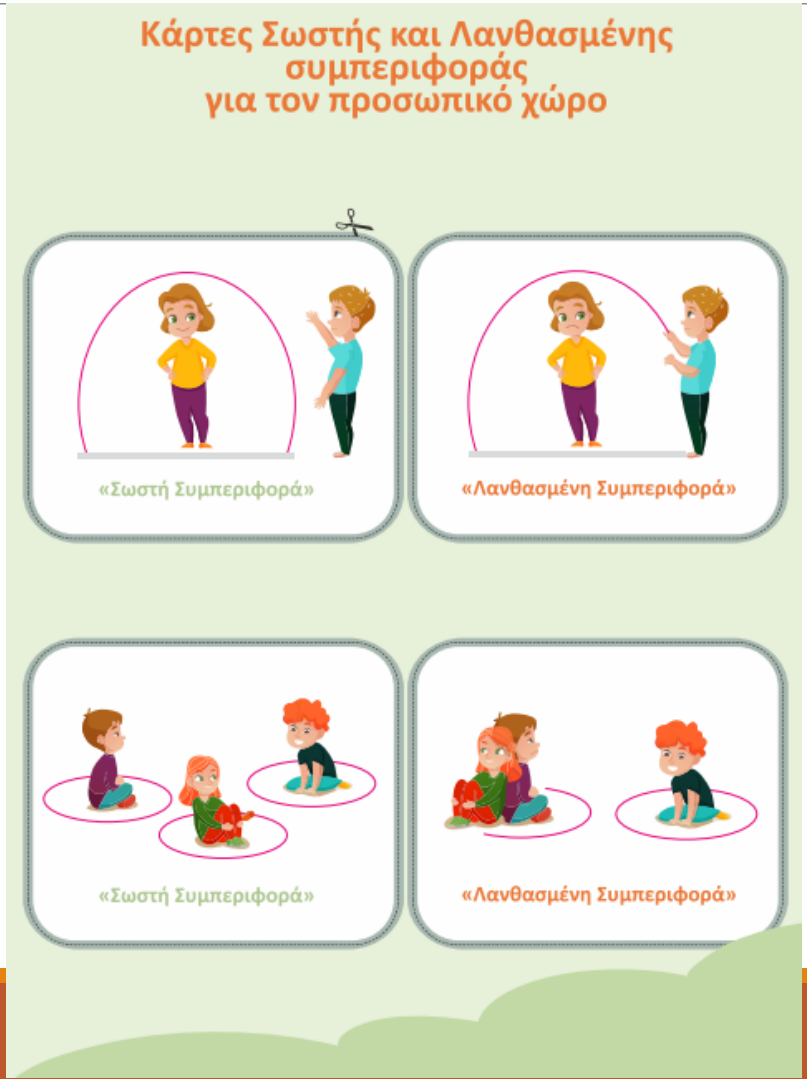

Παράδειγμα διαχείρισης συμπεριφορών

Πίνακας των συμπεριφορών
σε σχολείο και σπίτι

Οδηγία προς εκπαιδευτικούς και γονείς.

Παρατηρήστε τι δηλώνει κάθε κάρτα συμπεριφοράς.
Κάθε φορά που το παιδί πραγματοποιεί μία σχετική πράξη,
χρησιμοποιείτε την αντίστοιχη κάρτα.

ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΚΑΡΤΕΣ	ΚΙΤΡΙΝΕΣ ΚΑΡΤΕΣ	ΚΟΚΚΙΝΕΣ ΚΑΡΤΕΣ

Οδηγός Εφαρμογής

ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ	ΚΙΤΡΙΝΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ	ΚΟΚΚΙΝΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ
•Αντιμετωπίζω τον καθένα με τον ίδιο τρόπο •Δείχνω ευγένεια •Ακούω •Δουλεύω ομαδικά •Μοιράζομαι •Βοηθάω •Είμαι φιλικός •Είμαι ειλικρινής •Υποστηρίζω τους άλλους •Μιλάω όμορφα και ήρεμα •Είμαι συνεπής •Σέβομαι τον προσωπικό χώρο του άλλου •Σέβομαι τα προσωπικά αντικείμενα του άλλου	•Παρατάω την εργασία μου στη μέση •Σπαταλάω τον χρόνο •Αλλάζω συνέχεια θέση •Δεν έχω μαζί μου τον κατάλληλο εξοπλισμό •Μιλάω στην τάξη •Δεν ακούω •Τρέχω στους διαδρόμους •Φωνάζω •Δε βοηθάω τους άλλους •Φεύγω από την τάξη χωρίς να πάρω άδεια •Ενοχλώ τους άλλους	•Χρησιμοποιώ βία και βλάπτω τους άλλους •Πληγώνω τους άλλους με τα λόγια και τη συμπεριφορά μου •Καταστρέφω πράγματα •Αντιμιλάω •Bullying •Χρησιμοποιώ άσχημες λέξεις •Κλέβω πράγματα άλλων •Συνεχίζω «κίτρινες συμπεριφορές», ενώ μου έγινε παρατήρηση

Ερωτηματολόγιο Μεθοδολογίας

Α΄ Μέρος: Προσωπικά Στοιχεία

Α1. Ηλικία

25- 30	30-40	40-50	50-60

Α2. Φύλο

Άνδρας	
Γυναίκα	

Α3. Επίπεδο εκπαίδευσης

Απόφοιτος ΑΕΙ	
Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών	
Κάτοχος διδακτορικού	

Α4. Δομή Ειδικής Αγωγής που εργάζεστε

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	
ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΛΥΚΕΙΑ (ΕΠΑΛ)	

Α5. Μαθησιακές διαταραχές

Με τι περιστατικά εργάζεστε;
1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....

Α6. Εμπειρία

Ποια είναι η εμπειρία σας με βάση τα περιστατικά στα οποία εργάζεστε;
1. 2-10 χρόνια
2. 10-20 χρόνια
3. 20-30 χρόνια
4. 30-40 χρόνια
5. Άλλο

Β΄ Μέρος: Διαχείριση Συμπεριφοράς

Β1. Τι γνώσεις έχετε για τον τρόπο προσέγγισης της συμπεριφοράς ενός παιδιού;

Άριστη γνώση	Πολύ καλή γνώση	Καλή γνώση

Β2. Έχετε λάβει εκπαίδευση/ επιμόρφωση σχετική με τη διαχείριση συμπεριφοράς;

Ναι	
Όχι	

Β3. Σε πόσους μαθητές αξιοποιήσατε το παρόν διδακτικό υλικό;

1
2
3
4
5
Άλλο

Β4. Σε τι είδους περιστατικά αξιοποιήσατε το παρόν διδακτικό υλικό; Σημειώστε αναλυτικά.

Β5. Σε τι είδους σχολική μονάδα φοιτούν οι μαθητές;

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	
ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΛΥΚΕΙΑ (ΕΠΑΛ)	
Άλλο	

Β6. Σε ποιο βαθμό σας βοήθησε το διδακτικό υλικό «Διαχείριση συμπεριφοράς»; Επιλέγετε από το 1-5 (1=καθόλου, 2=λίγο, 3= αρκετά, 4=πολύ 5=πάρα πολύ).

1	2	3	4	5

Β7. Το πρώτο μέρος του διδακτικού υλικού διαμορφώθηκε με βάση τις σωστές συμπεριφορές στο σχολείο και στο σπίτι αξιοποιώντας την τεχνική της οπτικοποίησης. Πώς σας φάνηκε αυτός ο τρόπος προσέγγισης; Επιλέγετε από το 1-5 (1=καθόλου, 2=λίγο, 3= αρκετά, 4=πολύ 5=πάρα πολύ).

1	2	3	4	5

Β8. Πώς θα αξιολογούσατε τις ενότητες που αφορούσαν τον προσωπικό χώρο και την υγιεινή;

Δυσνόητες	Κατανοητές	Ενδιαφέρουσες

Β9. Προσαρμόστηκε το παιδί εύκολα στις κάρτες σωστής και λανθασμένης συμπεριφοράς;

1	2	3	4	5

Β10. Σε ποιο βαθμό συνέβαλε το βοηθητικό υλικό της τελευταίας ενότητας; Επιλέγετε από το 1-5 (1=καθόλου, 2=λίγο, 3= αρκετά, 4=πολύ 5=πάρα πολύ).

1	2	3	4	5

Β11. Πόσο βοήθησε το γεγονός πως υπήρχαν κάρτες διαχείρισης συμπεριφοράς και θυμού; Επιλέγετε από το 1-5 (1=καθόλου, 2=λίγο, 3= αρκετά, 4=πολύ 5=πάρα πολύ).

1	2	3	4	5

Β12. Πώς σας φάνηκαν οι πρακτικές συμβουλές για τα βήματα που ακολουθούνται σε προγράμματα διαχείρισης της συμπεριφοράς; Σημειώστε παρακάτω αναλυτικά.

.....
.....
.....
.....
.....

Β13. Τι χαρακτηριστικά του βρήκατε χρήσιμα; Σημειώστε παρακάτω αναλυτικά.

.....
.....
.....
.....
.....

Β14. Τι θα αλλάζατε; Σημειώστε παρακάτω αναλυτικά.

.....
.....
.....
.....
.....

Β15. Ποιοι τομείς θεωρείτε ότι ενισχύθηκαν σε μεγαλύτερο βαθμό;

Οριοθέτηση Συμπεριφοράς	
Κοινωνικές δεξιότητες	
Κριτική ικανότητα	
Διαχείριση συμπεριφοράς	
Άλλο	

Β16. Πώς βρήκαν το υλικό τα παιδιά;

Ωραίο	Ενδιαφέρον	Βαρετό

Β17. Μετά τη χρήση του υλικού, τι αλλαγές παρατηρήσατε στις δεξιότητες του παιδιού; Σημειώστε αναλυτικά.

.....
.....
.....
.....
.....

Β18. Θα χρησιμοποιήσετε ξανά το συγκεκριμένο υλικό στο μέλλον; Αν ναι, σε τι είδους περιστατικά πιστεύετε ότι θα ανταποκρινόταν; Σημειώστε αναλυτικά.

.....
.....
.....
.....
.....

Β19. Θα προτείνατε το παρόν διδακτικό υλικό για χρήση σε κάποιον συνάδελφο-γνωστό σας;

ΝΑΙ	
ΟΧΙ	
ΙΣΩΣ	

Σε περίπτωση που έχετε να επισημάνετε περαιτέρω σχόλια ή παρατηρήσεις σημειώστε εδώ.

.....
.....
.....

Ευχαριστούμε πολύ για τη συμμετοχή σας!

Αποτελέσματα

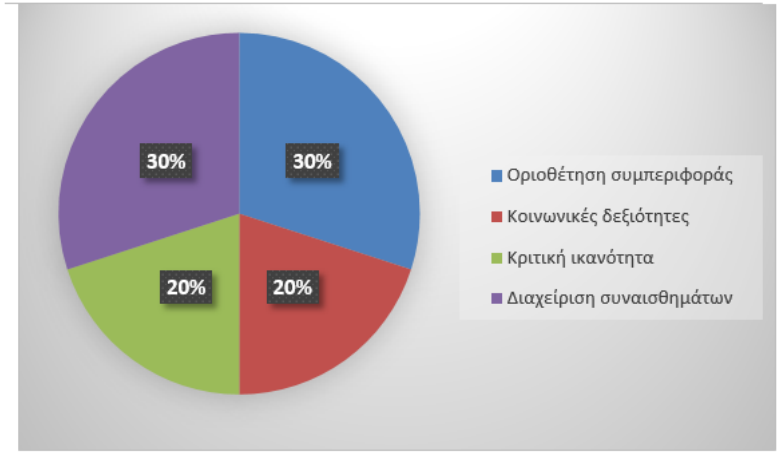

Σχήμα 1. Τομείς ενίσχυσης σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς και ειδικούς θεραπευτές

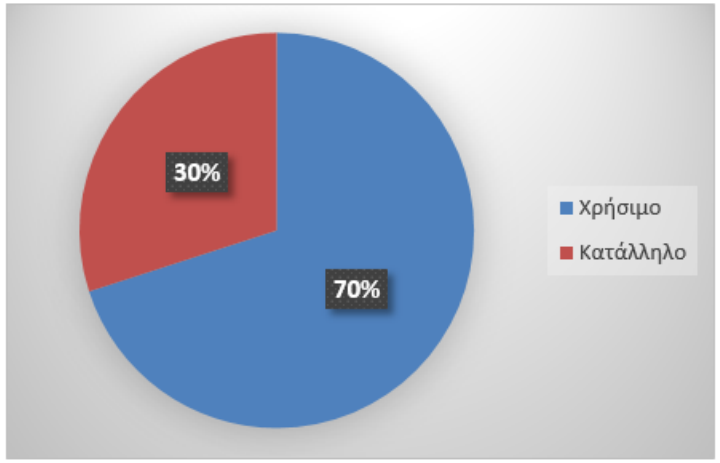

Σχήμα 2. Χρησιμότητα διδακτικού υλικού

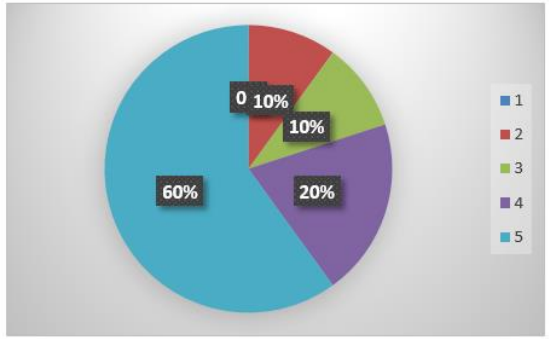

Σχήμα 3. Βαθμός βοήθειας δραστηριοτήτων σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς και ειδικούς θεραπευτές

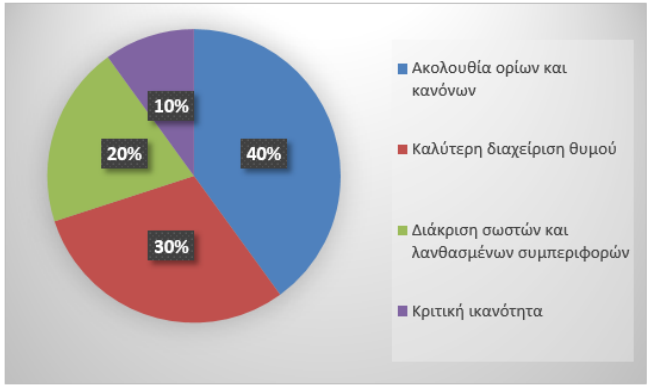

Σχήμα 4. Αλλαγές ύστερα από τη χρήση του υλικού

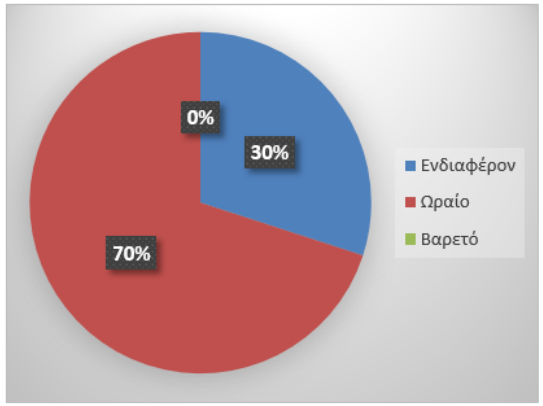

Σχήμα 5. Ενδιαφέρον μαθητών απέναντι στο διδακτικό υλικό σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς και ειδικούς θεραπευτές

Συμπεράσματα

Μέσω της συλλογής των δεδομένων αξιολόγησης (ερωτηματολόγιο) παρατηρείται πως οι εκπαιδευτικοί και ειδικοί θεραπευτές είχαν εμπειρία και γνώσεις για περιπτώσεις παιδιών στα οποία απευθύνεται το παρόν υλικό προσπαθώντας με τον τρόπο αυτό να αξιοποιούν μεθόδους οι οποίες θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες κάθε μαθητή.

Τονίζουν πως θα αξιοποιούσαν το συγκεκριμένο διδακτικό υλικό ξανά σε μελλοντικές παρεμβάσεις σε παιδιά με αυτισμό χωρίς να αλλάξουν τίποτα ως προς τη μεθοδολογία του, καθώς ήταν εξαιρετικά ικανοποιημένοι από αυτή και από τον τρόπο ανταπόκρισης των μαθητών. Επισημαίνουν, επίσης, πως η δομή της μεθοδολογίας και τα βήματα που ακολουθήθηκαν βοήθησαν στο να ανταποκριθούν τα παιδιά στη νέα γνώση πιο αποτελεσματικά και ευχάριστα διαπιστώνοντας ιδιαίτερα σημαντική βελτίωση ως προς τη διαχείριση των συμπεριφοράς τους σε κάθε επικοινωνιακή περίσταση.

Επιπλέον, με βάση τη συλλογή δεδομένων από το ερωτηματολόγιο, θεώρησαν πως η διδακτική μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν ιδανική για την αντιμετώπιση δυσκολιών ως προς τις καταστάσεις που απαιτούσαν την αποφυγή λανθασμένων συμπεριφορών. Παράλληλα, η ύπαρξη δραστηριοτήτων με οπτικό υλικό-εικόνες, καρτών ηρεμίας, ερωτηματολογίων σχετικών με καταστάσεις που δημιουργούν θυμό καθώς και ορισμένων σεναρίων με προβλήματα συνέβαλαν στην ευχάριστη χρήση του υλικού, καθώς οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να εκφραστούν ελεύθερα.

Συζήτηση

Το διδακτικό υλικό διαχείρισης συμπεριφοράς βασίστηκε στην οριοθέτηση της συμπεριφοράς των μαθητών και στην ενίσχυση των κοινωνικών τους δεξιοτήτων με στόχο την κατάλληλη διαχείριση καθημερινών καταστάσεων. Πέρα από τα θετικά σημεία της έρευνας φάνηκε πως υπήρξαν και περιορισμοί. Συγκεκριμένα, τα στοιχεία τα οποία συγκεντρώθηκαν από την ποσοτική έρευνα δεν εμβάθυναν σε δυσκολίες που πιθανόν αντιμετώπιζαν οι εκπαιδευτικοί και ειδικοί θεραπευτές πριν από τη χρήση του παρόντος εκπαιδευτικού εργαλείου. Επίσης, το γεγονός πως το διδακτικό υλικό αξιοποιήθηκε σε συγκεκριμένες διαταραχές και χρονολογικές ηλικίες δε συνέβαλε στη σύγκριση παιδιών με διαφορετικού είδους δυσκολίες και γνώσεις έτσι ώστε να φανεί ο βαθμός ανταπόκρισης κάθε παιδιού ξεχωριστά.

Η ανάλυση των δεδομένων της έρευνας μάς δίνει τη δυνατότητα να διατυπώσουμε επιπρόσθετες προτάσεις για πληρέστερη επιστημονική διερεύνηση του υλικού. Μία από τις προτάσεις είναι να πραγματοποιηθούν παρόμοιες έρευνες σε περιπτώσεις διαφορετικών διαταραχών έτσι ώστε να φανεί ο τρόπος ανταπόκρισης μαθητών με άλλες εκπαιδευτικές ανάγκες σε επικοινωνιακά ζητήματα. Τέλος, προτείνεται η διευρυμένη εφαρμογή της συγκεκριμένης διδακτικής μεθοδολογίας σε μεγαλύτερο δείγμα παιδιών και εκπαιδευτικών για περαιτέρω μελέτη και διερεύνηση του βαθμού αποτελεσματικότητάς του.

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας!